

«Een Raad van
Bestuur is geen
Tupperware-bijeenkomst ! »

SINDS 3 AUGUSTUS 2014 BESTAAT ER EEN NIEUWE WET

ANTI-SEKSISME GEBRUIKSAANWIJZING

«Een wijf heeft
niets te zoeken
op een werf!»

«Wat een mietje!
Het is de taak van
de vrouw om zich
met de kinderen
 bezig te houden, niet
van de man!»

INSTITUUT VOOR
DE GELIJKHEID
VAN VROUWEN
EN MANNEN

« Weer een bevordering in een wip:
gemakkelijk als men met de baas
naar bed gaat. »

•

« Hé, juffrouw! Hoeveel is het? »

•

« Ben je niet beschaamd om zo uit te gaan
en zonder jouw vent?! »

Seksistische beledigingen, ongewenste
intimiteiten op straat, herhaaldelijke
kwetsende opmerkingen, enz.

Op 3 augustus 2014 is er, op initiatief van de minister van gelijke kansen, een nieuwe wet ter bestrijding van seksisme in werking getreden: voortaan kan elk gebaar of elke handeling waarbij een persoon zwaar en openlijk geminacht wordt omwille van zijn/haar geslacht, leiden tot een verschijning voor de rechtbank, een gevangenisstraf of een geldboete.

Seksisme: wat is dat precies?

DE WET TER BESTRIJDING VAN SEKSISME DEFINIEERT HET ALS VOLGT:

« Elk gebaar of handeling die, in de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden, klaarblijkelijk bedoeld is om minachting uit te drukken jegens een persoon wegens zijn geslacht, of deze, om dezelfde reden, als minderwaardig te beschouwen of te reduceren tot diens geslachtelijke dimensie en die een ernstige aantasting van de waardigheid van deze persoon ten gevolge heeft. »

Kortom, het is seksistisch om een vrouw als minderwaardig te beschouwen omwille van haar geslacht, of een persoon te minachten omdat hij of zij niet beantwoordt aan de rol die van vrouwen en mannen verwacht wordt in onze samenleving.

Aan welke voorwaarden moet voldaan zijn opdat de wet van toepassing zou zijn?

1 « elk gebaar of handeling »: de definitie bestraft de fysieke of verbale handeling, de beledigingen, de obscene gebaren en, in bredere zin, de minachtende of reducerende uitlatingen of houdingen, zelfs indien ze niet beledigend of intimiderend zijn. Ook publicaties op sociale netwerken vallen zo onder deze wet.

2 « de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden »: het gebaar of de handeling moet zich afspelen in de openbare ruimte: op een openbare plaats, in aanwezigheid van verschillende personen, op een internetblog, op de sociale netwerken, enz.

Deze openbaarheidsvereiste maakt het voor het slachtoffer gemakkelijker om bewijs te leveren via getuigenissen, beeldopnames of kopieën.

3 « die klaarblijkelijk bedoeld is » : hier vindt men het element « intentie/opzet » terug, meer bepaald de « klaarblijkelijke » wil om schade te berokkenen. Dit veronderstelt een zekere graad van ernst, die ter beoordeling voorgelegd wordt aan de strafrechter. Het is dus de intentie om te vernederen en de daad zelf die van belang zijn.

4 « om minachting uit te drukken jegens een persoon wegens zijn geslacht, of deze, om dezelfde reden, als minderwaardig te beschouwen of te reduceren tot diens geslachtelijke dimensie »: deze verduidelijking is belangrijk. De beschuldiging is niet gericht op een groepering in abstracto (bijvoorbeeld vrouwen in het algemeen), maar wel op de handelingen die gericht zijn tegen één of meerdere bepaalde personen omwille van zijn/haar of hun geslacht. Het slachtoffer of de slachtoffers moet(en) identificeerbaar zijn.

5 « en die een ernstige aantasting van de waardigheid van deze persoon ten gevolge heeft »: ook hier vereist de wet een zekere graad van ernst, die ter beoordeling voorgelegd wordt aan de strafrechter.

De gebaren en handelingen die op alle punten aan deze definitie beantwoorden, zijn voortaan strafbaar.

VOORBEELDEN VAN SEKSISTISCHE HANDELINGEN DIE (AL DAN NIET) VERBODEN WORDEN DOOR DE WET TER BESTRIJDING VAN SEKSISME

SEKSISME OP HET WERK

« Weer één die haar bevordering gekregen heeft
door met de baas naar bed te gaan... »

De nieuwe wet zal de vervolging mogelijk maken van het ernstig en openlijk in twijfel trekken van een bevorderde kandidate door te insinueren dat zij als vrouw haar bevordering allicht gekregen heeft via een “wip” en niet omwille van haar bekwaamheid.

« Een Raad van Bestuur is geen
Tupperware-bijeenkomst. »

Tijdens de aanwijzing van bestuurders een vrouwelijke kandidatuur afwijzen door haar openlijk uit te sluiten omwille van haar geslacht, kan onder het toepassingsgebied van de nieuwe wet vallen.

« Een wijf heeft niets te zoeken op een werf! »

De herhaaldelijke openlijke vernederingen die een vrouw, als enige in een mannelijke ploeg, moet slikken, zouden vervolgd kunnen worden.

Dit zou ook het geval kunnen zijn bij pesterijen, zoals het ophangen van het werkrooster van een arbeidster in de mannenkleedkamer, die zij niet mag betreden.

Hoewel deze 3 voorbeelden geen belediging, laster of eerroof zijn, zijn het wel voorbeelden van het opzettelijk uitdrukken van minachting jegens een persoon wegens zijn/haar geslacht.

Het element “ernst” en het element “intentie” worden ter beoordeling voorgelegd aan een strafrechter.

Kritiek op het werk van een werkne(e)m(st)er valt niet onder het toepassingsgebied van de wet.

SEKSISME OP HET NET

« Wat een mietje! »

Uiterst denigrerende opmerkingen of foto's posten over de wettelijke strijd van een vader voor de voogdij over zijn kinderen, “terwijl dit de verwachte taak van de vrouw is”, is seksistisch en kan voortaan vervolgd worden.

« Weer één die het geld van haar man uitgeeft aan lippenstift en schoenen! »

Een vrouw stigmatiseren en haar reduceren tot het stereotype van de koopzieke vrouw, die op kosten van haar man leeft, is eveneens seksistisch.

Seksistische reclame of humoristische video's vallen niet onder het toepassingsgebied van de wet.

SEKSISME OP STRAAT

« Hoeveel is het? »

Minachtende uitlatingen tegen een vrouw die haar tot een lustobject reduceren, omdat zij niet in gezelschap van een man op straat wandelt, of omdat zij een rok of decolleté draagt, vallen onder de wettelijke definitie van seksisme.

« Ben jij niet beschaamd dat jij je vent buitengezet hebt?! »

Een vrouw die na een scheiding alleen met haar kind woont en herhaaldelijk uitlatingen en opmerkingen van verschillende burens of handelaars uit haar wijk ondergaat met betrekking tot haar manier van leven - “het is een schande om te scheiden”, “om helemaal alleen te wonen”, “zij moet niet gaan werken”, “zij heeft een man nodig”, enz. - zou klacht kunnen indienen tegen dergelijke kritiek die vaak te horen is op straat en in het bijzijn van haar kind.

Beledigend en vulgair fluiten, schunnige geluiden maken, grommen, enz., om een vrouw aan te spreken, of een seksistisch gebaar suggereren, zou door de wet bestraft kunnen worden.

Er dient opgemerkt te worden dat de ernst, afhankelijk van de beoordeling van de rechter, zowel betrekking kan hebben op een eenmalige uiterst vernederende handeling als op de herhaling van handelingen, die elk op zich als seksistisch beschouwd zouden kunnen worden in de zin van de wet.

Hoffelijkheid en grappen vallen uiteraard niet onder het toepassingsgebied van de wet.

Wat riskeert men?

Een verschijning voor de correctionele rechtbank, die een gevangenisstraf van 1 maand tot 1 jaar kan uitspreken en/of een geldboete van 50 tot 1.000 euro.

Welke procedure moet men volgen?

Seksisme is een strafrechtelijke inbreuk die vervolgd wordt overeenkomstig het gemeen recht: klacht bij de politie, onderzoek door het parket, vonnis door de strafrechtbank.

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen is eveneens bevoegd om, binnen de perken van zijn doelstelling, hulp te verlenen aan eenieder die om raad vraagt aangaande zijn/haar rechten en plichten, advies te verstrekken en, indien nodig, in rechte op te treden.

Het Instituut is een instelling die opgericht werd door de wet van 16 december 2002 en die, onder andere, als opdracht heeft te waken over het respecteren van het gelijkheidsbeginsel tussen vrouwen en mannen, en elke vorm van ongelijkheid of discriminatie op basis van geslacht, te bestrijden. In deze hoedanigheid behandelt het Instituut de informatieaanvragen en klachten **gratis** en in alle **vertrouwelijkheid**.

NUTTIGE INFORMATIE

Wet van 22 mei 2014 ter bestrijding van seksisme in de openbare ruimte en tot aanpassing van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen teneinde de daad van discriminatie te bestraffen, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 24 juli 2014.

Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen

Ernest Blerotstraat 1, 1070 Brussel

Groen nummer (gratis) 0800/12.800

gelijkheid.manvrouw@igvm.belgie.be

<http://igvm-iefh.belgium.be>

Deze brochure is een initiatief van de minister van gelijke kansen.